

Sygn. akt V ACa 622/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Iwona Wilk
Sędziowie :	SA Olga Gornowicz-Owczarek SO del. Aleksandra Janas (spr.)
Protokolant :	Barbara Knop

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko A. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 10 czerwca 2014 r., sygn. akt I C 21/14

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że uchyla nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 25 października 2013r. sygn. akt I Nc 64/13 co do kwoty 12.267,12 złotych z ustawowymi odsetkami od 4 grudnia 2013r. i w tym zakresie powództwo oddala;
- odrzuca apelację w pozostałej części;
- zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 614 (sześćset czternaście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 622/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Gliwicach z pozwem, w którym domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. i A. W. zapłaciły na rzecz powódki kwotę 162.000zł z ustawowymi odsetkami od

dnia wniesienia pozwu oraz kosztami procesu. Uzasadniając żądanie powódka podała, że w dniu 12 czerwca 2013r. zawarła z pozwaną spółką umowę pożyczki na kwotę 150.000zł, której zabezpieczeniem miał być weksel własny in blanco, wystawiony przez pozwaną spółkę i poręczony przez drugą z pozwanych. Ponieważ w przewidzianym umową terminie dłużniczka nie zwróciła pożyczonej kwoty, powódka wypełniła weksel i wezwała obie pozwane do jego wykupienia. Na kwotę wierzytelności wynoszącą 162.000zł składała się należność główna (150.000zł) oraz przewidziana umową prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 12.000zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, wydanym w dniu 25 października 2013r. Sąd Okręgowy w Gliwicach nakazał pozwanym aby zapłaciły solidarnie na rzecz powódki kwotę 162.000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 października 2013r. oraz kosztami procesu w wysokości 5.642zł.

Zarzuty od tego nakazu wniosła pozwana A. W., która domagała się jego uchylenia w całości, ewentualnie w części dotyczącej zasądzenia prowizji za udzielenie pożyczki, albo – z ostrożności procesowej – odsetek maksymalnych za okres udzielenia pożyczki, to jest od 12 czerwca 2013r. do 12 sierpnia 2013r., wniosła też o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty oraz o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy, a to z uwagi na postanowienie zawarte w umowie pożyczki. Pozwana zarzucała, że weksel został wypełniony niezgodnie ze złożoną deklaracją co do miejsca i terminu płatności weksla oraz kwoty zobowiązania. Niezależnie od tego podniosła, że nie została zawiadomiona o wypełnieniu weksla, którego zresztą nie przedstawiono jej do wykupu. Twierdziła też, że wysokość przewidzianej w umowie pożyczki prowizji narusza postanowienia kodeksu cywilnego o odsetkach maksymalnych, a same odsetki zasądzono przed datą wymagalności roszczenia.

Wniosek pozwanej o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty został oddalony postanowieniem z 5 marca 2014r.

Spółka (...) nie wniosła zarzutów od nakazu zapłaty, a w dniu 2 grudnia 2013r. uiściła na rzecz powódki kwotę 170.007,64zł, którą zarachowała na poczet należności głównej wynikającej z umowy pożyczki, odsetek oraz kosztów procesu zasądzonych nakazem zapłaty. Powódka z kolei złożyła oświadczenie o zarachowaniu tej kwoty na poczet: kary umownej w wysokości 12.000zł wraz z odsetkami (209zł) w związku z brakiem ustanowienia zabezpieczenia o odpowiedniej wartości, kosztów postępowania zabezpieczającego, prowadzonego w oparciu o nakaz zapłaty (4.663,26zł), kosztów procesu zasądzonych nakazem zapłaty (5.642zł), odsetek ustawowych od należności głównej z nakazu zapłaty za okres od 22 października 2013r. do 3 grudnia 2013r. (2.423,24zł), a w pozostałym zakresie (145.069,61zł) na należność główną. Następnie w związku z dokonaną zapłatą pismem z dnia 28 marca 2014r. cofnęła pozew w zakresie kwoty 145.069,61zł, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i umorzenie postępowania w tym zakresie. Co do kwoty 16.930,39zł wraz z ustawowymi odsetkami od 3 grudnia 2013r. domagała się utrzymania nakazu zapłaty w mocy oraz zasądzenia od pozwanej kosztów procesu.

Wyrokiem z 10 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Gliwicach uchylił opisany wyżej nakaz zapłaty w zakresie kwoty 145.069,61zł i w tym zakresie postępowanie umorzył, utrzymał też w mocy w stosunku do pozwanej A. W. nakaz zapłaty w mocy co do kwoty 12.267,12zł wraz z ustawowymi odsetkami od 3 grudnia 2013r., a pozostałej części uchylił nakaz zapłaty i oddalił powództwo. Sąd Okręgowy ustalił, że na podstawie umowy z dnia 12 czerwca 2013r. powódka udzieliła spółce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C. nieoprocentowanej pożyczki w wysokości 150.000zł. Spółka ta zobowiązała się nadto do zapłaty powódce prowizji wynoszącej 12.000zł. Termin zwrotu przedmiotu pożyczki oraz prowizji określono na 12 sierpnia 2013r., przy czym w terminie 7 dni od zawarcia umowy pozwana spółka zobowiązała się do ustanowienia zabezpieczenia w postaci przewłaszczenia na zabezpieczenie ruchomości będących jej własnością, o wartości przekraczającej 162.000zł. W wypadku nieustanowienia tego zabezpieczenia zobowiązała się natomiast do zapłaty kwoty 12.000zł tytułem kary umownej. Na zabezpieczenie spłaty udzielonej pożyczki wystawiła weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową, poręczony przez pozwaną A. W.. Zgodnie z deklaracją powódka była upoważniona do wpisania na wekslu klauzuli bez protestu. W razie nieuregulowania zobowiązań z tytułu umowy pożyczki z karą umowną włącznie powódka była uprawniona do wystawienia weksla do wysokości sumy aktualnego zadłużenia, o czym miała powiadomić na 7 dni przed terminem płatności weksla wystawcę, tj. spółkę, listem poleconym. Sąd Okręgowy ustalił też, że w terminie określonym w umowie zobowiązanie nie zostało spełnione, a pismami z 20 września 2013r. oraz z 10 października 2013r. powódka wezwała pozwane do zapłaty kwoty 162.000zł. W toku

postępowania, w dniu 2 grudnia 2013r., pozwana spółka wpłaciła na rzecz powódki kwotę 170.007,64 zł, w tytule przelewu wpisując "zapłata z tytułu umowy pożyczki z dn. 12.06.2013 wg n. zapł. Sygn. akt. INC 64/13/dot. 160 tys.+koszty 5642,00+odsetki ust. Od dn. 22.10:2365, 64". Otrzymałą zapłatę powódka zarachowała w następujący sposób: 12.000zł tytułem kary umownej przewidzianej w umowie, 209,42zł tytułem odsetek od powyższej kary umownej od 15 października do 3 grudnia 2013r., 4 663,26 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego prowadzonego przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościanie P. Migasa KM 2179/13 na podstawie nakazu zapłaty wydanego w niniejszej sprawie, w tym 900zł kosztów zastępstwa, 5.642zł tytułem kosztów sądowych zasądzonych nakazem, 2.423,34zł tytułem odsetek ustawowych od należności głównej nakazu 162.000zł od 22 października do 3 grudnia 2013r., 145.069,61zł tytułem należności głównej z nakazu. W związku z zarachowaniem przelewu na inne zobowiązania powódce pozostało do zapłaty kwota 16 930,39zł wraz z odsetkami ustawowymi od 4 grudnia 2013r. i takiej kwoty powódka ostatecznie żądała w niniejszym postępowaniu.

W oparciu o przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo jest częściowo zasadne. Przywołując art. 451 § 1 k.c. stwierdził, że co do zasady wierzyciel miał prawo zaliczyć wpłatę dokonaną przez pozwaną spółkę na przysługujące mu wobec tej spółki niektóre wierzytelności nieobjęte niniejszym postępowaniem a związane z obciążającym ją długiem. Nie budziła też wątpliwości Sądu możliwość zaliczenia wpłaty na poczet kary umownej oraz odsetek za opóźnienie w jej zapłacie (12.209,42zł), stwierdził jednak, że należność ta nie stanowiła przedmiotu procesu, co zwalniało Sąd od potrzeby badania czy zachodziły przesłanki nałożenia kary. Podobnie ocenił możliwość zarachowania kosztów sądowych zasądzonych wydanym w sprawie nakazem oraz odsetek od należności głównej, wskazując na ich charakter jako należności ubocznych w rozumieniu art.451 § 1 k.c. Sąd Okręgowy zakwestionował natomiast możliwość zarachowania wpłaty na poczet kosztów postępowania zabezpieczającego stojąc na stanowisku, że nie są należnością uboczną lecz odrębnym długiem. W konsekwencji uznał, iż powodowa spółka winna zarachować tytułem spłaty należności głównej kwotę 149.732,88 zł, a nie kwotę 145.069,61zł. Ponieważ strona powodowa cofnęła żądanie co do kwoty 145.069,61zł, w tej części nakaz zapłaty został uchylony, a postępowanie umorzono na zasadzie art. 203 k.p.c. w związku z art. 355 k.p.c. oraz art. 496 k.p.c. Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty w zakresie kwoty 12.267,12zł, a w pozostałym zakresie, to jest co do kwoty 4.663,27zł podlegał on uchyleniu, a powództwo w tej części oddalono.

W apelacji od tego wyroku pozwana zarzuciła naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a to: art.233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie istotnego dowodu w postaci akt postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego, prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Śremie Przemysława Migasa pod sygnaturą Km 2343/13, który postanowieniem z 3 stycznia 2014r. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec całkowitej spłaty, art.316 § 1 k.p.c. poprzez wydanie wyroku na podstawie błędnie przyjętego stanu faktycznego, istniejącego w dacie zamknięcia rozprawy, to jest bez uwzględnienia całkowitej spłaty zobowiązania wynikającego z nakazu zapłaty, co doprowadziło do obciążenia poręczyciela w szerszym zakresie niż samego dłużnika, art.322 k.p.c. poprzez orzeczenie ponad żądanie powódki określone w pozwie poprzez uwzględnienie przedstawionego przez powódkę sposobu zarachowania dokonanej wpłaty, a tym samym uwzględnienie kwot, które nie były dochodzone pozwem, art.73 k.p.c. poprzez wydanie wyroku wyłącznie wobec jednej z pozwanych, to jest A. W. i przyjęcie, że nakaz zapłaty uprawomocnił się w stosunku do pozwanej spółki, art.98 k.p.c. poprzez nieprzyznanie pozwanej kosztów procesu choć w związku z całkowitym zaspokojeniem roszczenia powódka powinna cofnąć powództwo w całości, czego nie uczyniła i co powinno skłonić Sąd do jego oddalenia. Niezależnie od powyższych zarzutów pozwana zarzucała też naruszenie prawa materialnego poprzez przyjęcie przez Sąd za prawidłowe wypełnienie weksla niezgodnie z deklaracją wekslową co do miejsca i terminu płatności oraz kwoty, brak zawiadomienia o wypełnieniu weksla i nieprzedstawienie weksla do wykupu, a nadto naruszenie art.359⁽¹⁾ § 2 k.c. poprzez przyjęcie, że „prowizja” od udzielonej pożyczki naliczona przez powódkę nie nosi znamion lichwy oraz art.481 § 1 k.c. poprzez zasądzenie odsetek, podczas gdy pozwana spółka nie spóźniła się ze spełnieniem świadczenia – dokonała wykupu weksla po jego przedstawieniu do wykupu, co nastąpił w chwili doręczenia jej nakazu zapłaty. W oparciu o przedstawione zarzuty pozwana domagała się uchylenia wyroku w zaskarżonej części oraz zasądzenia kosztów procesu za obie instancje.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje.

Apelacja jest zasadna, choć nie wszystkie podniesione w niej zarzuty są słuszne.

Ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego są prawidłowe – w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy nie były one kwestionowane przez żadną ze stron, które różniły się jedynie w ocenie skutków prawnych zaistniałych okoliczności faktycznych. Sąd Apelacyjny aprobuje zatem powyższe ustalenia i czyni je własnymi z tym jedynie uzupełnieniem, że postanowieniem z dnia 3 stycznia 2014r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Śremie, prowadzący przeciwko spółce (...) egzekucję należności wynikających z nakazu zapłaty wydanego w niniejszej sprawie, umorzył postępowanie egzekucyjne wobec wyegzekwowania całej należności (niesporne, postanowienie k.139).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia art.233 § 1 k.p.c. i 316 § 1 k.p.c. trzeba wskazać na pogląd judykatury, iż zarzut naruszenia art. 316 § 1 może stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej, jeżeli skarżący wskaże konkretne zdarzenia, których sąd nie uwzględnił, oraz wpływ tych zdarzeń na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r., III SK 2/06). Już w zarzutach od nakazu zapłaty skarżąca wniosła o dopuszczenie dowodu z akt postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego, a Sąd Okręgowy wniosku tego nie rozpoznał. O ile przebieg pierwszego z wymienionych postępowań pozostawał bez wpływu na treść rozstrzygnięcia, to wynik postępowania egzekucyjnego należy ocenić odmiennie, o czym niżej.

Niezasadnie natomiast zarzuca skarżąca, że w sprawie naruszono art.321 k.p.c. poprzez zasądzenie należności ponad żądanie pozwu (w apelacji powołano art.322 k.p.c., jednak uzasadnienie zarzutu wskazuje, że odnosiła się ona do art.321 k.p.c.). Zaskarżone orzeczenie nie wykracza bowiem poza ramy zakreślone żądaniem pozwu, także po jego zmodyfikowaniu na skutek dokonanej zapłaty.

Niesłusznie także podnosi pozwana, że w sprawie doszło do naruszenia art.73 k.p.c. poprzez uznanie, że nakaz zapłaty wobec pozwanej spółki się uprawomocnił. Pomijając zagadnienie gravamenu jako przesłanki dopuszczalności takiego żądania oraz ewentualny brak substratu zaskarżenia stwierdzić jedynie wypada, że zgodnie z art.494 § 2 k.p.c. nakaz zapłaty, przeciwko któremu nie wniesiono zarzutów, ma skutki prawomocnego wyroku. Ponieważ pozwana spółka zarzutów nie wniosła, bez wątpienia w stosunku do niej powstał skutek, o jakim mowa w powołanym przepisie. Tym samym dalsze postępowanie winno toczyć się wyłącznie z udziałem pozwanej A. W..

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego – nieprzedstawienie weksla wystawcy nie zwalnia go z obowiązku zapłaty sumy wekslowej, lecz rodzi skutek w postaci utraty możliwości dochodzenia odsetek za okres do daty okazania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 września 2002 r. I ACa 165/02). W konsekwencji wierzyciel wystawcy, będący posiadaczem weksla, może ich dochodzić nie od dnia przedstawienia weksla do zapłaty, którego nie było, ale od dnia, w którym wystawca weksla mógł dokonać oględzin tego dokumentu i stwierdzić czy istnieje jego zobowiązanie wekslowe (wyrok Sądu Najwyższego z 23 listopada 2004r., I CK 224/04). Przedstawienie weksla w rozumieniu art.38 ustawy z 1936 r. Prawo wekslowe może nastąpić w postępowaniu sądowym, gdyż złożenie w nim weksla umożliwia dłużnikowi uzyskanie takich samych informacji jak okazanie mu weksla przez jego posiadacza. Za datę przedstawienia weksla nie może być jednak uznana data wniesienia pozwu czy samego zawiadomienia dłużnika o toczącym się postępowaniu. Decydować powinna chwila, kiedy dłużnik miał faktycznie możliwość zapoznania się ze złożonym wekslem (wyrok Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2010r., V CSK 461/09).

W rozpoznawanej sprawie istotnie powódka nie przedstawiła żadnego dowodu na to, że pozwane zostały zawiadomione o wypełnieniu weksla i że weksel ten został im okazany. Bezskuteczne okazało się także skierowane do pozwanej wezwanie do zapłaty sumy wekslowej, podpisane przez pełnomocnika powódki w niniejszym postępowaniu. Pozwana zarzuciła bowiem, że do wezwania dołączono pełnomocnictwo procesowe, a powódka okoliczności tej nie zaprzeczyła, wobec czego Sąd uznał ją za przyznaną (art.230 k.p.c.). Ponieważ pełnomocnictwo procesowe obejmuje z mocy prawa umocowanie do podejmowania imieniem mocodawcy jedynie czynności procesowych, w szczególności wymienionych w art.91 k.p.c., nie można przyjąć, że podjęcie imieniem mocodawcy czynności prawa materialnego bez odrębnego umocowania wywołało skutki prawne. Tym samym skutek w postaci wymagalności roszczenia z weksla

wobec pozwanej A. W. nastąpił najwcześniej w dniu 13 listopada 2013r., to jest w dniu następnym po doręczeniu jej nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu i weksla. Powódka nie żądała wprawdzie odsetek od daty wskazanej na wekslu (10 września 2013r.), lecz od dnia wniesienia pozwu. Żądanie to, z podanych wyżej przyczyn, jest jednak niezasadne w części, w jakiej dotyczy okresu wcześniejszego niż przedstawienie pozwanej weksla, co miało miejsce wraz z doręczeniem jej nakazu zapłaty.

Z kolei zarzut dotyczący niezgodności weksla z deklaracją wekslową w zakresie miejsca płatności jest niezasadny już choćby z tej przyczyny, że w deklaracji – której nie należy utożsamiać z umową pożyczki – nie wskazano gdzie ma nastąpić zapłata.

Apelacja okazała się jednak zasadna w tej części, w jakiej zarzuca naruszenie art.359⁽¹⁾ § 2 k.c. Na wstępie trzeba określić, że poręczyciel, który udzielił poręczenia na wekslu in blanco, może - do czasu indosowania weksla przez remitenta - powoływać się na wypełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem. Podpisanie deklaracji wekslowej przez poręczyciela nie stanowi natomiast przesłanki warunkującej możliwość powoływania się poręczyciela na zarzuty z tzw. stosunku podstawowego, albowiem istotą awalu jest to, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo jak ten, za kogo poręczył. Jeżeli więc poręczył za wystawcę weksla własnego jest głównym dłużnikiem wekslowym. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego zależy od tych samych przesłanek, co odpowiedzialność osoby, za którą poręczył. Ponadto treść jego zobowiązania jest taka sama jak treść zobowiązania osoby, za którą poręczył. Prawo wekslowe nie określa przy tym, jakimi zarzutami poręczyciel wekslowy może się zasłaniać wobec posiadacza weksla, skoro jednak odpowiada tak samo, jak ten za kogo poręczył, przysługuje mu prawo podnoszenia także wszelkich zarzutów, jakie przysługują tej osobie, a do nich zalicza się zarzuty subiektywne, oparte na stosunkach osobistych osoby, za którą poręczył, z osobą posiadającą weksel (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 maja 2014 r. VI ACa 1230/13). Pozwana A. W. jako poręczyciel wekslowy, ma zatem prawo podnoszenia wszelkich zarzutów odnoszących się do stosunku podstawowego, w tym zarzutu naliczenia odsetek w wysokości wyższej niż dopuszczalna.

W świetle okoliczności sprawy trzeba się zgodzić ze skarżącą, że przewidziany w umowie pożyczki obowiązek uiszczenia prowizji za samo jej udzielenie zmierzał do obejścia zakazu przewidzianego w art.359 § 2¹ k.c. Zgodnie z tym przepisem, maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne), a postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy (§ 2³).

Powódka – jak wynika z odpisu z KRS – zajmuje się w profesjonalny sposób między innymi finansową działalnością usługową oraz udzielaniem kredytów. Oczywistym jest zatem, że jako przedsiębiorca czynności te wykonuje odpłatnie. Ponieważ w umowie pożyczki *expressis verbis* zaznaczono, że nie jest ona oprocentowana, należy uznać, że jedyną formą zapłaty stanowi prowizja w wysokości 12.000zł. Skoro ze swej definicji odsetki stanowią zapłatę za korzystanie z cudzego kapitału, a w umowie jedyną formą zapłaty za korzystanie z kapitału udostępnionego przez powódkę pozwanej spółce jest prowizja, pełni ona faktycznie funkcję odsetek, a zatem jej wysokość podlega ocenie na podstawie powołanego wyżej przepisu. Zgodnie z danymi podanymi przez Narodowy Bank Polski, w okresie od 12 czerwca 2013r. do 3 lipca 2013r. stopa lombardowa wynosiła 4,25%, a w okresie od 4 lipca 2013r. do 12 sierpnia 2013r. – 4% (dane pochodzą ze strony internetowej NBP: www.nbp.pl/home.aspx?f=/dzienne/stopy_archiwum.htm). Maksymalne odsetki umowne w podanym okresie wynosiły zatem odpowiednio 17 i 16%. Niewątpliwie zastrzeżenie odsetek umownych w wysokości 8% za dwa miesiące, to jest 48% rocznie, nie mieści się w granicach dozwolonych przez art.359 § 2¹ k.c. W tych okolicznościach za korzystanie ze swego kapitału przez pozwaną spółkę powódka może domagać się nie pełnej „prowizji”, lecz co najwyżej odsetek maksymalnych, naliczanych od należności głównej (150.000zł), a zatem kwoty 4.167,13zł.

Jak już wyżej wskazano, wobec nieprzedstawienia weksla do zapłaty i nieskuteczności dokonanego wezwania, odsetki od dochodzonej należności mogą być naliczane dopiero od 13 listopada 2013r. do dnia zapłaty, która nastąpiła 2 grudnia 2013r. Powódka żądała odsetek ustawowych od należności głównej, uwzględniającej także prowizję, którą

– zgodnie z wcześniejszymi wywodami potraktowano jako odsetki. Naliczone od kwoty 154.167,13zł (stanowiącej sumę należności głównej i odsetek maksymalnych za korzystanie z kapitału powódki przez dwa miesiące) za okres od 13 listopada 2013r. do 2 grudnia 2013r. wynoszą 1.043,27zł. Łącznie zatem ze stosunku podstawowego w ramach żądania pozwu pozwana była zobowiązana do zapłaty 155.210,40zł. Do tej należności trzeba doliczyć koszty procesu zasądzone nakazem zapłaty (5.642zł). Ostatecznie zatem wykazane zobowiązanie z tytułu umowy pożyczki wyniosło 160.852,40zł. Odmienne bowiem niż uznał Sąd Okręgowy, wpłacona przez pozwaną spółkę kwota nie podlegała zaliczeniu na poczet kary umownej, jaką powódka naliczyła za nieustanowienie zabezpieczenia roszczenia w umówionym terminie. Art.451 k.c. nie ogranicza wierzyciela w możliwości zarachowania zapłaconej przez dłużnika kwoty w razie wystąpienia na drogę sądową z żądaniem zasądzenia jedynie części świadczenia należnego mu na podstawie określonego stosunku prawnego, jednak kara ta stanowiła inny dług i wierzyciel nie mógł na poczet kary umownej zarachować świadczenia spełnionego na poczet pożyczki, co rzecz jasna nie pozbawia go prawa dochodzenia tej należności w innym procesie. W toku postępowania pozwana spółka zapłaciła na rzecz powódki kwotę 170.007,64zł, a w wyniku postępowania egzekucyjnego ściągnięto i przekazano wierzycielowi dalszą kwotę 17.099,23zł (17.160,85zł – 61,62zł tytułem opłaty), na poczet zobowiązania z tytułu umowy pożyczki łącznie zapłacono 187.106,87zł. Tym samym w wyniku wykonania zobowiązanie wygasło, co prowadzić musiało do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty w pozostałej części i oddalenia powództwa (art.496 k.p.c.).

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok po myśli art.386 § 1 k.p.c. W części, w jakiej pozwana domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu apelacja była niedopuszczalna z uwagi na brak substratu zaskarżenia. Ani punkt 1 wyroku, w którym uchylono nakaz zapłaty, a postępowanie umorzono wobec ograniczenia żądania pozwu, ani punkt 2, w którym nakaz zapłaty utrzymano w mocy co do kwoty 12.267,12zł wraz z ustawowymi odsetkami, nie zawierały rozstrzygnięcia o kosztach procesu poniesionych przez pozwaną (w punkcie 3 wyroku uchylono nakaz zapłaty w pozostałej części, a powództwo oddalono). Tym samym zarzuty apelacji oparte na naruszeniu art.98 k.p.c. oraz wnioszek o zasądzenie kosztów procesu mają za przedmiot orzeczenie nie istniejące, co prowadzić musiało do odrzucenia apelacji po myśli art.370 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego zapadło na podstawie art.100 k.p.c. Sąd Apelacyjny obciążył powódkę całymi kosztami poniesionymi przez pozwaną ponieważ uległa ona jedynie co do niewielkiej części swego żądania. Zasądzona kwota odpowiada uiszczonej przez skarżącą opłacie od apelacji (614zł).